

Kmetijski list

Glasiło „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

obletna K 16.—
polletna 8.—
Preuzemna Hrvatska 10 v

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca z 28: K — 40
male oglase K — 40
uradni oglase 80
reklame 1—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 16.

Seja izvrševalnega odbora SKS.

bo v sredo dne 14. januarja ob eni popoldne v gostilni g. Mraka („pri Starom Rimljanu“) v Ljubljani na Rimski cesti z nastopnim sporedom:

- 1.) Poročilo o dosežanem delovanju stranke.
- 2.) Razprava o „Ekonomu“.
- 3.) Organizacijske zadeve.
- 4.) Razno.

Člani izvrševalnega odbora, pridite vsi! Tudi krajevni in okrajni odbori morejo poslati k tej seji svoje odposlance.

Moj novoletni pozdrav.

Dragi tovariši kmetje, sobojevniki za našo „Staro Pravdo“ (pravico)! Začeli smo novo leto, ki bo za nas velepomembno. V tem letu bodo prve volitve v naši novi državi. Ob teh volitvah se odloči naša usoda za vso novo dobo, za novo stoletja. — Te volitve ne bodo nekaj navadnega, ob teh volitvah ne bomo brezbrizni in malomarni, kakor ob navadnih volitvah v stari Avstriji. — Svetovna vojska je izvršila za našo državnost velikanski preobrat, katerega moramo dobro spoznati.

Stara Avstrija je bila industrijalna država. Skrbelo se je v glavnem za industrijo, medtem ko je bilo kmetijstvo postavljeno na zadnje mesto. Jugoslavija pa je agrarna (kmetijska) država, katere prebivalstvo tvorijo v glavnem kmetje. Zatorej je treba državo tako urediti, da bo njena uredba odgovarjala kmetijskim interesom (konistim).

Kaj je to država? Država je ljudstvo, kateremu je sojeno, da prostovoljno ali neprostovoljno živi skupno v določenih mejah. Kdo ima pravico vladati in voditi državo? — Ljudstvo! In v naši državi je to ljudstvo kmet. . . . Kmet ima torej pravico voditi državo ter imeti oblast vlade v svojih rokah.

Tega se moramo kmetje zavedati. — In zakaj?!

Nad 1000 let je minulo, odkar sta bila našemu kmečkemu narodu odvzeta prostost in svoboda. Pred tisoč leti je naš kmečki narod bil sam čez sebe gospodar. Prosto si je volil iz svoje srede župane in velike župane ali kneze. — Če ljudstvu izvoljenec ni bil po godu, ga je prosto ovržno in izvolilo drugega. Proti koncu osmega stoletja je bila kmetu odvzeta svoboda. Zapadel je pod oblast nasilnih mogotcev — vitezov, kateri so ga z silo podjarmili.

Od mogotca, frankovskega kralja Karola Velikega do mogotca Karla Habsburgovca ni bil kmet več svoboden. Bil je le orodje mogotcev. Mučiti je moral le pokorno gospodi, pridelovati

živež in se zanjo vojskovati. Za vse drugo ni imel nikake moči ali veljave.

Svetovna vojska je raztrgala okove teh mogotcev.

Po tisoč letih torej stojimo danes pred velikim dejstvom — prosti, svobodni. Ali pa to dejstvo razumemo?

Mogotce, ki so nas oklepali v okove suženjstva, je pregnala svetovna vojska; ostali pa so med nami njih zvesti priganjači.

Ti skrbe in delujejo z vsemi sredstvi, da se kmet ne bi zavedal svojega položaja, ko se sme otresti okovov. Držati ga hočejo v omotici, da bi tega ne opazil. V tej omotici mu hočejo neopaženo naložiti lastne okove; zavajati hočejo kmeta v tej omotici pri prvih vovih volitvah, ob katerih naj bi se kmetu popolnoma stisnili okovi za novo dobo suženjstva. S pomočjo tega nezvestnega kmeta se hočejo postaviti na krmilo države. Prvi državni zbor bo sklepal postavne za našo novo državo. Postave bodo takšne, kakor bodo prijale tistim ljudem, ki bodo poslanci. Ako bodo kmetje brezzavestno prodali svojo svobodo s tem, da bodo oddali glasove sovražnikom kmečke svobode, bo nastalo za vse kmete gorje.

Hvala Bogu, tovariši dragi, da smo mnogi, mnogi čuli padec okovov pregnanih mogotcev, da smo takoj začutili proste roke in šli svobodni prosto na delo. Na delo zbiranja svobodne kmečke armade pod zastavo „Samostojne kmetijske stranke“.

Pojdimo dalje po ravno začrtani poti! Zaveš, da je edino naša pot prava, katera pelje do popolne svobode in moči kmeta, naj nas bodri in nam daje jeklenega poguma.

V tem pogumu neustrašeno naprej!

Če srečamo na naši poti še reveže kmete, ki niso čuli padca okovov ter še v omotici žde, jih poučimo, zdramimo in privedimo s seboj v svoje vrste. Tiste pa, ki stoje zraven ter jim drže pod nosom opojni omotični duh, odstranimo neusmiljeno.

Vrzimo ob stran vse, kar se nam sovražno stavi na pot, v globok občestni jarek, da nas nikdar več ne moti na naši jasno začrtani poti.

V tem duhu, tovariši dragi, stopamo v velepomembno novo leto! Ne morem vam, tovariši, voščiti veselega, ker nas čaka trdo neumorno delo, tem bolj pa vam želim, iz vsega srca srečnega. Tako nam skupno Bog pomagaj, da srečno izvedemo boj za „Staro Pravdo“, za prostost kmeta in za svobodo zlato v celokupni dobrobit in srečo tudi vseh tistih, ki žive med nami v okviru naše ljubljene celokupne države Jugoslavije.

Vaš bojni tovariš Matija Gubec.

Občni zbor „Kmetijske družbe“.

Dne 30. decembra m. l. se je imel vršiti v ljubljanskem „Mestnem Domu“ občni zbor „Slovenske kmetijske družbe“. Ta družba mora biti po svojem značaju nadstrankarska. Tega pa

doslej „Slovenska ljudska stranka“ še nikoli ni upoštevala, ampak je smatrala „Kmetijsko družbo“ za svoje politično — korito.

„Slovenska ljudska stranka“ se je na ta zbor pripravljala že od pomladi. Večina podružnic kmetijske družbe je izvolila po veliki agitaciji same klerikalne delegate za občni zbor. Do takrat, ko se je naša stranka ustanovila, so imeli že nad polovico delegatov. Medtem ko smo mi organizirali našo stranko in se pripravam za občni zbor „Kmetijske družbe“ nismo posvečali in se tega dela čisto naravno tudi lotiti nismo hoteli — sta agitacija in organizacija klerikalcev živahno delovali.

Se v decembru, torej kratko pred občnim zborom, je tajništvo „Kmečke zveze“ razposlalo tole okrožnico:

„Gospodom delegatom za občni zbor Slov. Kmetijske družbe in Kmetiskim zvezam.

1.) Občni zbor Slov. Kmetijske družbe se vrši dne 30. decembra 1919. ob 10. uri dopoldne v Mestnem domu v Ljubljani. Voliti bo treba predsednika, podpredsednika in pet odbornikov.

2.) Odbor Jugoslovanske kmetijske zveze je sklenil v svoji seji dne 16. decembra, priporočiti gospodom delegatom sledečo kandidatno listo:

Predsednik: Miha Iskra, posestnik, Hlebce pri Lescah.

Podpredsednik: Franc Černe, živinozdravnik, Ljubljana.

Odborniki: Franc Karpe, kmet, Moste pri Ljubljani, Ivan Lovrač, kmet, Podlipovica, p. Medija-Izlake, Janez Hladnik, župnik, Trebelno, Ivan Strcin, kmet, nar. predstavnik, Komenda, Ivan Rakoše, kmet, Gornja Straža, p. Straža (tovarnar žganja. — Opomba uredništva.)

3.) Vsi gg. delegati naj pridejo dne 30. decembra 1919., na dan občnega zbora v Jugoslovansko tiskarno, III. nadstropje, da se zedinijo na kandidatno listo, predlagano potrdijo ali tudi spremene. Oni gg. delegati, ki pridejo z gorenjskim vlakom, z južno železnico, naj bodo v tiskarni že ob pol devetih zjutraj. Dolenjci naj pridejo takoj s kolodvora v tiskarno.

Pričakujemo, da bodo vsi delegati držali disciplino in vsi do zadnjega prišli na občni zbor. Nobena zapreka ne sme biti izgovor. Stvar je velevažna.

Pridite vsi! Pridite vsi tudi na razgovor v Jugoslovansko tiskarno!

Pokažimo disciplino!

4.) Vsakemu delegatu mora izstaviti odbor podružnice Kmetijske družbe poverilnico, da je izvoljen za delegata. Podpisana naj bosta načelnik in tajnik in pritisnjena bodi tudi stampilja.

5.) Priložene so glasovnice. Volilo se bo posebej predsednika, posebej podpredsednika in posebej odbor.

Tajništvo Jugoslovanske Kmečke zveze.“

Kakor je iz te okrožnice razvidno, je imela „Kmečka zveza“ eno uro pred občnim zborom še posebno sejo. Iz te naj povemo, da je doktor

Korošec na tej seji zahteval, naj delegati delujejo na to, da se dnevni red občnega zbora tako spremeni, da se takoj po otvoritvi začno volitve, 4. točka pa, ki obravnava upokojitev dosedanega ravnatelja Pirca, naj se postavi na zadnje mesto. Gospodje so namreč z gotovostjo pričakovali, da bo naša stranka tako nespametna, da se bo vrgla tu v boj in lepo pogorela ter s tem napravila klerikalcem imenitno uslugo. Računali so, da bo naša stranka kandidirala ravnatelja Pirca za predsednika. Zato so hoteli postaviti 4. točko, ki obravnava njegovo upokojitev, na zadnje mesto, kajti na ta način Pirc kot družbin uradnik (četudi samo še za deset minut) ne bi smel prevzeti kandidature, odnosno izvolitve. Na tej seji se je poudarjalo, da naša stranka ni pripravljena. Tudi se je kmetom sugeriralo: „Nobenih kompromisov ne dovolimo. Vsi morate tako glasovati, kot bomo rekli mi duhovniki. Zmaga je več kot gotova. Kar bomo sedaj izvolili, moramo gledati, da bo obveljalo tudi na občnem zboru, ki bo za celo Slovenijo. Kar bodo potem Stajerci dosegli, to naj imajo, paziti pa moramo vsekako, da nas ne bodo Stajerci nadkrilili. Moč si moramo obdržati nif“. Bilo je še več podobnih navduševalnih besed bratske ljubezni, potem pa so si določili reditelje v tem zmislu, da vsak g. duhovnik obdrži in vodi gotovo število „Zvezarjev“, ki morajo reči takrat „da“, kadar bo njihov voditelj rekel „da“, in takrat „ne“, kadar to izgovori njihov voditelj. Zvezarji se morajo v dvorani lepo držati skupaj, tako da se bo vedelo, koliko je na drugi strani „Samostojnih kmetov“, med katere so bili določeni stopiti zopet drugi duhovniki, ki naj med „Samostojnimi“ rujejo in jih begajo, mešajo in razbijajo.

Volilne lističe, na katerih so bili s strojem napisani klerikalni kandidati, se je sililo med ljudi in tako sem dobil te lističe že na stopnjicah „Mestnega doma“ tudi jaz.

Naših delegatov ni bilo niti dvajset, ker so bili delegati izvoljeni večinoma že prej, predno se je naša stranka ustanovila.

Našim ljudem je strankino vodstvo strogo prepovedalo, kakorkoli zavzemati kako stališče v imenu naše stranke, zato tudi proti volitvi predsednika, podpredsednika in petih članov odbora ne bi bil nobeden ugovarjal, ako bi se bilo kandidiralo res prave ljudi. A že prvi kandidat Iskra, ki so ga klerikalci hoteli napraviti za predsednika „Kmetijske družbe“, ni bil kmet, niti posestnik, niti ud „Kmetijske družbe“. Taka predrznost klerikalnih gospodov je bila že od sile! Iskra je strasten klerikalec in baje dober agitator, zato so ga hoteli postaviti na to važno in odločilno mesto nad 150 let obstoječo „Kmetijsko družbo“, četudi je — čevljar. Mi proti Iskri kot takemu nimamo nič, tudi ne bi ugovarjali, ako si ga „Obrtniška zbornica“ izvoli za predsednika, a da bi bil predsednik „Kmetijske družbe“ kdo drug kot kmet ali kmetijski strokovnjak, ne bomo nikoli dovolili, zato dajemo Iv. Azmanu, kmetu iz Hraš pri Lescah popolnoma prav, da je nastopil rekoč: „Kmetje, iz ust dosedanega podpredsednika g. prošta Kalana smo slišali lepe besede, da se kmet zaveda moči in veljave svojega stanu in se stanovsko organiziraj. Tako naj bi bilo! Toda na svojo žalost že takoj sedaj vidim, da „Slovenska ljudska stranka“ teh besed ne vpcšteva, ker nam postavlja kot kandidata za predsedniško mesto „Kmetijske družbe“ človeka, ki ni kmet, niti posestnik, niti član „Kmetijske družbe“. Taka izvolitev, četudi bi se izvršila, ni pravilna in jaz je nikoli priznal ne bom, ker je kandidatura čevljarja Iskre prava sramota za „Kmetijsko družbo“. Iskra poznam takorekoč od mladih nog, poznajo ga tudi tovariši tu okoli mene. Ljudje božji, bodite pametni in ne delajte sebi in „Kmetijski družbi“ te sramote! Zadovoljen sem voliti vsakega kmeta iz vaše stranke, ako je res kmet, čevljarja in ne kmeta pa na prvo mesto naše največje kmetijske organizacije nikoli ne bom volil. (Viharno pritrjevanje na obeh straneh.) Tak človek, kot je Iskra, ni sposoben voditi „Kmetijske družbe“. Ravno kar nam je g. prošt Kalan slavil zasluge ravnatelja Pirca, ki zapušča svoje delo kot uradnik „Kmetijske družbe“. Ali ne bi bilo pametneje, da si izvolimo Pirca za predsednika, ker sam g. prošt njegovo delo tako hvali in slavil! Volimo Pirca! Pirc mora biti predsednik!“

Nato je nastal vihar zaradi načina volitev. Azmanova skupina je bila za Pirca, klerikalci se niso nič izrazili, ampak so samo zahtevali volitve z listki, ki so jih imeli že pripravljene. To se je izvršilo, čeravno je Pirc poudarjal, da je glasovni boj brezuspešen za opozicijo. Rezultat je bil ta: Iskra je dobil 150 glasov, Pirc 67, neveljavne so bile štiri glasovnice, tri pa prazne. Za Pirca je glasovalo naših 20 delegatov in 47 delegatov „Kmečke zveze“, ki jih je le bilo sram, da bi nekmet načeloval „Kmetijski družbi“.

Volitve so hoteli potem nadaljevati, a tisti, ki so bili proti Iskrovi izvolitvi, tega niso pustili nadaljevati, kakor tudi niso dovolili, da bi bil predsednik občnega zbora razglasil in ugotovil Iskrovo izvolitev. Iskra tedaj še danes ni predsednik „Kmetijske družbe“. Ako bi ga „Kmetijska družba“ uradno predlagala vladi v potrditev, zahtevamo od vlade, da to potrditev odreče.

Ugovarjanje opozicije je bilo viharo in se dnevnega reda ni moglo nadaljevati.

Slednjič je prišla opozicija s kompromisnim predlogom, da se Iskrovo izvolitev proglasi za neizvršeno in se izvoli prošta Kalana za predsednika, ravnatelja Pirca za podpredsednika, med petimi odborniki pa naj bi bilo nekaj pristašev opozicije, nekaj pa kandidatov „Slovenske ljudske stranke“, med katerimi pa ne sme biti živinozdravnik Černe. Vse je bilo za kompromis, edino župnik Orehek iz Strug je bil proti temu. Drugi gospodje duhovniki so ga pogovarjali, on pa je le ostal trd in je dokazoval, da so že itak opoziciji prepustili velikanski moralni uspeh; ako se zadovoljijo s kompromisom, bi pa to bila sijajna moralna zmaga opozicije. Nato se je začelo prerekanje med njimi samimi. Večina duhovnikov mu je razžaljeno klicala: „Vi ste trmoglavec, vi ste trmoglavec! Kakšen trdin je to! Vsi smo za kompromis, samo on sam hoče motiti harmonijo. Sedaj hoče on terorizirati!“ Večina duhovnikov se je sramovala kandidata Iskre, zato je tudi glasovala za Pirca. Obžalovali so, da se jih je upalo vodstvo „Slovenske ljudske stranke“ tako potegniti. Priznali so opoziciji sijajno moralno zmago ter je bil g. prošt Kalan primoran razpustiti občni zbor okoli tretje ure popoldne, ne da bi se bil dnevni red izvršil.

Drugo jutro pa je v „Slovincu“ zdravil svojega in svoje stranke moralnega mačka nek čenčič pod lepim naslovom: „Použana domišljavost“, kakor se sploh sedaj dan za dnem klerikalno časopisje trudi zakriti blamažo svoje stranke, vtika glavo v pesek, da ne bi mogla videti doživljenega poraza.

Občinske volitve!

Po vseh časopisih je slišati poziv k pripravi na občinske volitve, katere se imajo v kratkem času vršiti. Vse obstoječe stranke že kar na vsa usta kričijo, da bode zmaga te ali one stranke.

Posebno samozavestno kliče socialnodemokratska stranka, čeprav vemo, da naše občine na deželi nimajo niti enega socialista. Naša Slovenija je kmečka dežela, v kateri so kmetje najmočnejši stan, ki niso imeli nobenega pravega stanovskega zastopstva, najsi bode v občini sami ali tudi v državi. Naši dosedanji občinski zastopniki so bili povčini zastopniki klerikalne stranke, kjer so se reševali razni problemi, izmed katerih je bilo zelo malo ali pa nič v korist kmeta in kmečkih občin.

Vemo vsi prav dobro, da so bili naši župani večinoma bogati trgovci ali gostilničarji, katerim je bilo kmetijstvo le v nadlogo. Da izkoristijo svoj prosti čas, so bili načelniki aprovizacij, žitni in živinski komisarji. Župniki in kaplani pa so vodili občinske posle, konsume, hranilnice itd., kjer so nas kmete imeli za svoje koštrune, katere so navduševali za vojsko, naše žene pregovarjali za vojna posojila, jemali so jim žito in živino in Bog obvaruj onega, ki bi se bil upal temu upreti. Za njega je imela gospoda: fronto, vislice in v najboljšem slučaju kriminal.

Ako se je kmečki zastopnik potegoval za popravilo občinskih potov, za znižanje občinskih davkov itd., so ga nahrulili, da nič ne razume, da to ne gre in moral je molčati in le plačevati.

Občinske volitve nam podajo jasno sliko o tem, kakšna politična struja je med našim ljudstvom.

Politika sama ni nič drugega nego trgovina. Če je ena stranka proti drugi bolj prekanjena, bolj zgovorna in ima večje obtežilne dokaze proti drugi — zmaga stranka, katera je močnejša in s tem pobije nasprotnika.

V politiki se na vesoljnem svetu vršijo največji prepiri in zato moramo mi kmetje za naše občine skrbeti, da jim načelujejo resnično čisti kmečki župani. Vse te stare korumpirane župane in jih rešitelje iztrebimo iz svojih vrst. Občinske seje se ne smejo več vršiti v gostilnah, kjer bi bili občinski odborniki primorani piti drago vino, da se na vse zadnje opijanijo in tem lažje ugodijo županovim samovoljnim željam.

Rešitev kmeta v je v čistih stanovsko političnih kmečkih občinah! Zato vas pozivljem, da nastopite vsi složno brez sovraštva eden do drugega pred volilno komisijo, kjer vsi do zadnjega oddaste svoje glasovnice na podlagi programa „Samostojne kmetijske stranke“, katera je edina in prava kmečka stranka. Med nami ne sme veljati očitanje: ti si liberallec, ti pa klerikalec. To bodi pozabljeno in za nas veljaj le geslo: kmet za kmeta! S tem pokažemo svetu, da se mi slovenski kmetje popolnoma zavedamo svoje važnosti v občinah in državi in da imamo zadosti svojega lastnega razuma za vodstvo kmečkih, ne pa socialističnih ali klerikalnih občin.

Zivele samostojne kmečke občine!

V boj za staro pravdo!

Agrares.

„Podučiti jih treba!“

Te krilate besede je zapisal pred par meseci „Domoljub“. Kot verni in poslušni učenci smo si to nalogo zapisali v srce in pri vsaki priložnosti podučujemo poduka potrebne „Zvezarje“ ter jih tako navajamo, da bodo podučeni lahko vstopili v krog svobodnih, samostojnih kmetov.

Taka lepa prilika se mi je ponudila pretekli ponedeljek v Kranju, a učenec je bil sam pravcati gospod Brodar, državni poslanec po milosti klerikalne stranke in predsednik „Jugoslovanske kmečke zveze“. Po prijateljskem razgovoru je omenil Brodar naš tabor dne 23. novembra m. l. in pikro pripomnil, da smo pred deželnim dvorcem vpili: „Zivio dr. Zerjav!“ Podučim ga, da je to izključeno, ker so vse ovacije veljale „Samostojni kmetijski stranki“.

Kot priden učenec se je dal prepričati, da ni res, da bi bili klicali „Zivio dr. Zerjav!“

„Vladi ste vpili ‚Zivio!‘“, trdi nadalje. Ko ga zopet podučim, da ob času našega tabora dne 23. novembra 1919. nismo imeli pokrajinske vlade za Slovenijo, da je bil takrat le od osrednje vlade v Beogradu in od regenta Aleksandra za sestavo nove vlade določen dr. Zerjav, nismo mogli kot zavedni in samostojni kmetje vpiti „Zivio“ vladi, katere ni bilo in katere tudi še sedaj, ko to pišem, nimamo. Dr. Zerjav vodi s pomočjo uradništva posle deželne vlade. Tudi ta poduk mu je šel v glavo in zadovoljen sem bil s pridnim učencem. Da pa pove, kaj se je od drugih učiteljev naučil, izpovedal je brez pritiska popolnoma iz svoje volje: „Ko bi vi (namreč „Samostojna kmetijska stranka“) ne bili takrat podprli dr. Zerjava, bi ga bili mi že zdavno vrgli“. Če bodo to izjavo „Kmečka zveza“ in njeni duševni voditelji odobraval, kar jako dvomim, je njihova stvar, mi mu moramo biti za njo le hvaležni, če tudi ne odgovarja resnici, ker je s tem javno pripoznal moč „Samostojne kmetijske stranke“. Bili smo najprej mrtvorajeno dete, potem slabotno dete, kar nankrat pa je „Samostojna kmetijska stranka“ orjak, od čigar moči je odvisno, kdo sedi na stolcu deželnega predsednika. Ker nisem imel priložnosti, da bi bil tudi v zadevi te izjave g. Brodarja podučil, stirim to sedaj.

Bojni načrti strank, posebno kadar se gre za to, da se odpravi stranki neljuba osebnost ali po Brodarjevo, da se ga vrže, se ne obeša na velik zvon. Taki načrti so in morajo ostati tajni, kar v slučaju, da naskok izpodleti, je blamaža mnogo manjša in se neuspeh laže ublaži, kakos če se že pred naskokom bobna. Da so tak poizkus že napravili, kaže izjava: „Bi ga bili mi že zdavno vrgli“. Da jim je poizkus izpodletel, zato nima „Samostojna kmetijska stranka“ nikakih zaslug, ker mi ne držimo dr. Zerjava na predsedniškem stolcu; neuspeh pa dokazuje, da vsa SLS. s „Kmečko zvezo“ vred nima več toliko

moči, da bi mogla s svojo močjo odločati v slovenski pokrajini.

To je za nas dragocena izjava, s katero klerikalna stranka pripozna, da njena nekdanja vsegamogočnost gine naravnim potom — ker se je preživela.

Dokazuje pa tudi neovrgljivo potrebo čiste, samostojne kmetijske stranke, ki bo v doglednem času združila pod svojim čistim, neomadeževanim praporom vse slovensko, nesebično, pošteno in samozavestno kmečko in kmečko-delavsko ljudstvo.

Kmet Jur.

Cuden in vesel pojav.

Ne samo v Sloveniji in na Hrvaškem, ampak tudi že v izmučeni, napol izropani bratski in junaški Srbiji viknil je kmečki glas po samostojni kmetijski (seljački) stranki. Združiti se hočejo z nami. Da, vsi, vsi skupaj! Vidi se sedaj, kje tiči prava jugoslovanska duša. Brez pridigovanja in agitacije, brez kričanja, brez hvalisanja in obljub od te ali one strani, brez tujega vpliva, se je vzdignil sam tudi srbski kmet. Njegovo vstajenje je veličastno in naravno, njegov junaški glas poziva tudi nas slovenske kmete k združitvi. Sedaj menda lahko vidi vsak kmet, da naša samostojna agrarna stranka ni sklepana in sfabricirana od takozvanih moderno izobrazjenih meščanskih gobezdarjev, ampak da je nastala naenkrat sama — razmere in potreba so jo rodile.

Sicer je pravega Jugoslavana jezilo, zakaj toliko časa niso volitve razpisane. Res, hvala Bogu, da vlada tega ni storila, kajti gorje kmetu, ako bi se vršile volitve pred nekoliko meseci. Naši kmetje bi gotovo volili še po starih receptih. Ostali bi današnji ljudje na krmilu in kako bi gospoda za kmeta delovala? Menda ni treba praviti in mnogo razpravljati.

Seveda polagoma, ampak gotovo se je razvijala naša kmetijska stranka. Ona je tu in je močna!

Zavedaj se torej sleherni slovenski kmet, da nisi samo Gorenjec, Dolenjec itd., temveč da spadaš tudi ti k bodoči, največji in najmočnejši jugoslovanski stranki! Ti si jugoslovanski kmet, ti si steber bodoče Jugoslavije. Ne oziraj se na številne laži-prijatelje, ki se ti hlinijo in dobrikajo! Saj ti tega vendar ni potreba! **Bodi torej samozavesten in sam svoj gospodar!** Postavi se na svoje noge, kajti le od tebe samega odvisi tvoja dobrobit, tvoj razvoj in obenem procvit naše mlade države, ne pa od današnjih maskiranih vladnih gospodskih mogotcev, ki so vsi skozi in skozi ministrsko nervozni. Nekateri izmed njih se že dobro zavedajo, kaj jih čaka. Vprašaj se, dragi kmet, kdo trpi najbolj vsled nesposobnosti teh ljudi? Najbolj ti! Oni so krivi, da še ni rešena valuta, agrarna reforma i. dr. Pod njimi uspeva menda najbolj verižništvo. **Zatorej, kmet, ne ponižuj se pregrešno proti svoji lastni osebi in svojim sotrpikom, bodi samostojen, vodi se sam in gospodari se sam!**

Kmečki sin.

Vinski davek.

„Slovenski Gospodar“ s svojimi botri je že postal tako sramežljiv, kot ona propadla devotka, ki prodaja ljubezen javno za denar, zraven pa se krega nad grešno propadlostjo tega sveta. Tudi on je začel vso nesnago in lopovstvo, ki so jo zagrešili njegovi krušni očetje z vso nesramnostjo zvrčati na druge. Zadnji čas dolži še našo stranko, da je menda zakrivila vinski davek na Štajerskem. Torej ta stranka — strančica — ki še liki mal otročiček ne more stati na lastnih nogah (kakor je rekel očak Korošec) je že postala tako odločujoča v državi, da prepiše davke! Na to smo lahko ponosni. Toda vedite, da naša kmečka stranka ne bo nikdar dovoljevala krivične kmetijske davke, velikoprepna obdačila tiste visoke gospode doktorje, ki so bili par mesecev ministri in so si iz same krščanske ljubezni do bližnjega v tem času toliko „prikaricali“, da bodo celo življenje lahko najziborneje živeli. Ker pa še drezate, gospodje, v to smrdečo lužo, ki je nastala iz vaše lastne moštosti, vam povemo, da je krivični vinski davek na Štajerskem nastal v tistem času, ko je pa-

ševal na slovenski deželni vladi v Ljubljani vaš „kmetoljubni“ dr. Brejč s svojimi enakovrednimi sodrugji, ko je bil vaš dr. Korošec ministrski podpredsednik in so vsi vaši „delavni“ poslanci „Kmetijske zveze“ iz Štajerske, kakor tudi iz Kranjske vlekli mastne poslanske dijete (150 K na dan), da so zamogli izvrševati svoje „težke dolžnosti“ po belgrajskih kavarnah. In v taktat niste sramovali slepiti vaše pristase s tem, da ste uprizarjali nesramen „teater“, kričali po časopisih proti grozni krivici, ki se je dogodila štajerskim vinogradnikom. Povedali pa niste, da so ta davek naložili Štajerski vaši ljudje — vaši prijatelji — voditelji, zato, ker so rabili denar za svoje dijete, da so zamogli lenuhariti v Beogradu, delati izlete po Bosni, Dalmaciji, Crni gori in se zabavati, ubijati čas ter zapravljati denar. Pisali ste takrat v „resnicoljubnem“ „Slovenskem Gospodarju“, da so šli vaši poslanci (Vrečko i. dr.) v Ljubljano k vladi protestirati proti temu davku. Povedali pa niste, da je to samo „farbarija“, pesek v oči vašim ovčicam. Povedali niste, da so šli vaši ljudje (če so res šli) protestirati k vašim ljudem (torej šel se je kozel kregat nad kozla, da ne sme jesti salate na vrtu) in da ti vsi vaši ljudje niso ganili niti z mezincem, da bi odpravili ta krivični davek vkljub temu, da so imeli vso moč v svojih rokah. Povejte nesramneži, kaj je storil tozadevni vaš dr. Brejč in kedaj (datum) je odposlal kako tako vlogo v Beograd? In kaj je storil v tem oziru dični branitelj kmetijskih koristi, vaš dr. Korošec, ki je bil nekdanj izvoljen kot zastopnik kmeta, ne pa visoke buržoazije, v lastni osebi, za katero mu danes plamti srce. Pa kaj je tem vašim visokim gospodom mar ubogi kmet! Mislili ste, ta neumni kmet bo že verjel, da smo vse storili za njega, če mu nekaj zafrknjenih laži nanesimo v „Slovenskem Gospodarju“, „Domoljubu“ itd., saj kmet je ustvarjen za to, da trpi, strada, živi v pomanjkanju, slepo uboga vaše povelje in če nima sredstev, ne more živeti, pa naj v božjem imenu pogine, mu bo pa na onem svetu boljše. Da se le nam višjim gospodom, ki smo poklicani za to, da vodimo in trpinčimo ljudstvo, da pijemo njegovo kri in prešamo njegove mošnje, da se zabavamo na njegov račun in brijemo iz njega norce, dobro godi, da imamo le mi nebesa na tem svetu, kaj bi se brigali za posmrtno življenje. Saj dela ubogi kmet s svojim trpljenjem dovolj pokore, toliko, da bo še za nas dovolj in bomo tudi tam na njegov račun smuknili v nebeški raj. — Vedite, da je naša stranka SKS. poslala meseca oktobra in novembra m. l. ostre in utemeljene vloge na deželno vlado za takojšnjo odpravo tega davka. Seveda se takratnemu predsedniku deželne vlade, vašemu „kmetiskemu prijatelju“ dr. Brejču ni zdelo vredno niti odgovoriti na take „kmetijske marne“ in pustil je vloge nedotaknjene ležati, dokler se jih ni usmilil sedanji predsednik deželne vlade dr. Zerjav, ki jih je odposlal dne 27. novembra m. l. na ministrstvo v Beograd z zahtevo, da se odpravi ta davek. Nočemo s tem zagovarjati nobenih organov sedanje deželne ali centralne vlade. Poudarjamo samo dejstvo, in povemo odločno, da bomo spoštovali vedno le tistega vladnega organa, in če bi bil tudi poljski Žid, ki bode, ne s kričečim širokoustenjem po časopisju in umetnim zavijanjem resnice, temu z **gotovimi dejstvi** pokazal umevanje in ljubezen do kmetijskega ljudstva in zanje tudi v resnici vsestransko deloval.

Strankine vesti.

Opozorilo!

Blagovolite pošiljati pisma, ki se tičejo tajništva (organizacija, informacije, sporočanje važnih političnih dogodkov, zadeve zaradi shodov, vloge na razna oblastva i. dr. podobno) vedno pisana na — posebnem listu; za upravištvo (naročnina lista, dopušljanje tiskovin, naročanje štampilj za krajevne odbore, reklamacije zaradi eventualno nerednega dobivanja časopisa, anonce) zopet na posebnem listu; za uredništvo (stvari, ki želite, da pridejo v „Kmetijski list“) zopet na posebnem listu. Ako želite kaj vprašati zaradi „Ekonom“ ali kaj od njega želite, pa stvar morda ne spada naravnost v njegovo trgovsko področje, da bi zato pisali na njegov naslov, pišite zato tudi o tem na

posebnem listu. — Na vsakem takem listku pa napišite natančni vaš naslov.

Vse liste lahko daste v eno samo kuverto in jo naslovite na tajništvo SKS, v Ljubljani, poštni predal 11.

Taka razdelitev je potrebna, da se more delo redno in sproti obavljati.

Naši shodi.

(Iz Tuhinjske doline.) Minuli mesec smo imeli štiri shode „Samostojne kmetijske stranke“ v Tuhinjski dolini. Vršilo se je povsod v najlepšem redu. Govorniki so nam začrtali novo kmetijsko cesto, po kateri naj samostojni kmetje sigurneje vozimo. Zborovalci, večinoma sami posestniki — gospodarji, smo sledili in poslušali prav pazljivo ter odobravali navdušeno nove smernice „Samostojne kmetijske stranke“. Prvi shod je bil v Šmartnem, drugi v Špitaliču, tretji v Zgornjem Tuhinju in četrti v Zlatem polju. Na vseh shodih so se ustanovili krajevni odbori. Zgornjetuhinjski župnik, skrit za krajevnim šolskim predsednikom Konciljo, je pismeno prepovedal naš shod. — Kajne, pristna Susteršičeva domišljija! Župnik v Špitaliču je bral sv. mašo do pol ene ure popoldne (popoldne je sv. maša ob enajsti uri gotova) češ, da bodo ljudje lačni in šli rajši domov nego na shod. Gospod župnik iz Šmartna in Zlatopolja se nista nič vmešavala, kar se mora pohvalno na znanje vzeti. Druge gospode si bomo mi posebej zapisali, ker mogoče je, da pride kmalu čas, ko bodo ti možje britko obžalovali svoja predrzna dejanja. Silijo v politično ospredje, na korih v cerkvi se pa kriminalno vsiljena latinščina „žaga“, katere nobeden navzočih v cerkvi ne razume.

(Iz Bohinjske Bele.) Tudi v naši občini se je začelo svitati, da se je začel zavedati kmet svoje samostojnosti. Dne 26. decembra m. l. smo imeli shod naše „Samostojne kmetijske stranke“, ki je bil zelo dobro obiskan. Poročal nam je o vseh razmerah tovariš Ažman, posestnik iz Hraša, naš domačin, ki se mu ob tej priliki zahvalimo za poduk. Ustanovili smo krajevni odbor, ki mu načeluje Janez Pogačar, vrl kmet iz naše vasi. Drugim občinam, ki nimate še krajevnega odbora, kličemo: „Za nami, kmetje, ker to je edino zavetje za našo kmečko stvar! Prijavilo se je mnogo naročnikov za „Kmetijski list“. Poleg tega se je tudi vplačalo precejšnje število deležev za „Ekonom“. V boj za Staro Pravdo!

Kmet iz Bohinjske Bele.

(Dobrepolje.) Dne 4. januarja t. l. se je vršil v Dobrepoljah dobro obiskani shod naše stranke, prava manifestacija naše neodvisne misli. Kdo bi bil pričakoval takega uspeha v nekdanjem Jaklič-Skuljevem pašaliku! Pokazalo se je, da je prava ljudska volja z vso silo buknila na dan. Na shodu so govorili razumljivo in prepričevalno naši somišljeniki, posestniki Marinko, Kušar in Pucelj. Posebno našega duševnega voditelja in prvobornika Kušarja smo si kmetje zelo želeli ter ga z navdušenjem pozdravljali. Umevno je, da po takih izbornih naših govornikih nismo marali poslušati krivih prerokov, če se delajo še tako učene. Ustanovil se je krajevni odbor, ki šteje že sedaj veliko število članov, ki še vedno pristopajo. Tudi naš stanovski „Kmetijski list“ dobi iz našega kraja častno število naročnikov. Neustrašeno naprej po začrtani poti v našo skupno rešitev!

(Iz Šmarjete na Dolenjskem.) V nedeljo dne 21. decembra m. l. se je vršil pred hišo g. Karlovška sijajen shod „Samostojne kmetijske stranke“. Vsa čast gospodu župniku, ker nas farane tako čisla, da je zaukazal cerkveniku pritrkavati z vsemi zvonomi. S tem se je odlikoval kot pravi Kristusov namestnik, naš ljubitelj. Tudi mi ga po krščansko ljubimo. Želimo mu iz srca srečno novo leto, osobito tudi njegovi kuharici.

(Prevorje.) Dne 28. decembra m. l. je privedila „Samostojna kmetijska stranka“ tukaj svoj javen shod. Vsled velike udeležbe (nad 300 mož in žen) se je moral shod vkljub mrzlemu vremenu vršiti zunaj na prostem pred Čepinovo gostilno. Govorila sta tovariša Premelč in Urek. Navzoči so z vsestranskim zanimanjem navdušeno sledili izvajanjem govornikov in ginjeno pozdravljali vstajenje in osamosvojitve kmetijskega stanu. Pokazal je naš oddaljen in visok hrib-

ček, da je tudi tukaj postal naš kmet polnoleten, da se zaveda svojih pravic, ki mu pripadajo veliko bolj, kot vsem brezdelnim frakarjem. Sam mora trpeti, sam hoče tudi odločevati. Gosposkih varuhov več ne rabimo. Shod se je končal z velikimi ovacijami in navdušenjem za našo sveto stvar. Izvolili so se krajevni odbori SKS. za Prevorje in Zagorje. Shoda se je udeležil tudi domači gospod župnik, ki je s svojim vednim, nestvarnim ugovarjanjem pripomogel do krasnega uspeha, in povzročil veliko veselosti. Le tako naprej!

(Kozje.) Shod „Samostojne kmetijske stranke“, ki se je na zahtevo okoliških kmetov ponovno vršil tukaj dne 28. decembra m. l., je bil v kljub slabemu vremenu in pozni popoldanski uri dobro obiskan. Navzočih je bilo nad 150 okoliških domačih kmetov in žen. Govorila sta Premelč in Urek. Zborovalci so z veseljem pozdravili ustanovitev „Samostojne kmetijske stranke“ in obsojali podlo gonjo nasprotnih strank, zlasti nekaterih tukajšnjih velemogotcev proti našemu kmetškemu ujedinjenju. Doktor Jankovič, dr. Barle in še nekaj takih „kmetov“ — katerih delovanje za blagor „svojih bližnjih“ (žepov?) bomo prihodnjič obelodanili — delajo noč in dan, da bi naše gibanje v kali zadušili. V ta namen so se posluževali vseh svojih visokih šarž — dr. Jankovič kot državni poslanec in „skoro minister“ in dr. Barle kot župan —. Prepovedali so plakiranje, razglašanje pri cerkvi, naprosili orožnike, da prepovejo shod itd. A vse zaman. Ravno s tem so dosegli nasprotno, ker ljudstvo dobro ve, kaj tem gospodom smrdi. Da preprečijo večjo udeležbo na našem shodu, priredili so istočasno shod „Kmečke zveze“ misleč, da bo vse drlo za njimi. Pa oh, blamaža! Gospod dr. Jankovič je razlagal štirim moškimi in sedmim ženam, kako nevarna kužna bolezen je „Samostojna kmetijska stranka“ in kako težko zdravilo se dobi proti tej bolezni, ker je dovoz iz Anglije nemogoč, pri nas pa ni tovarna za take praške, zato so tudi tako neznansko dragi. Povedal je tudi, da mu je pošla vsa zaloga v njegovi lekarni, in da nima več niti barvila za svoje lase, ki so mu od samih skrbi zaradi „Samostojne“ osiveli.

(Limbuš nad Mariborom.) Prapor „Samostojne kmetijske stranke“ se tudi v Pohorju in okolici Maribora prav lepo razvija. V nedeljo dne 21. decembra m. l. smo imeli prav lepo uspeli shod naše stranke v dvorani g. Robiča. Kmetje, kmečki sinovi in viničarji so z velikim zanimanjem sledili poročilu na shod došlih govornikov, tovariša Drofenika iz St. Jurija in tovariša Marinkota iz Dobrove pri Ljubljani. Navdušeno smo si osnovali program SKS. in soglasno sprejeli vse resolucije, ki so se tudi predlagale na strankinem taboru v Ljubljani. Kljub protishodu socialnih demokratov smo dosegli popoln uspeh in prišli smo po temeljitih izvajanjih tovarišev do prepričanja, da je rešitev in uspeh kmečkega stanu le v trdni in skupni gospodarsko-politični stranki, v kateri imajo prostor vsi kmetje, viničarji, kmečki delavci in posli brez vsakršne nadvlade tujih stanov. Vse to nam jamči toli potrebna „Samostojna kmetijska stranka“, ki noče poznati med nami ne liberalcev ne klerikalcev, temuč nas vse združuje kot sinove ene velike kmečke družine. Shoda se je udeležil tudi domači gospod župnik in je popolnoma odobral izvajanja govornikov. Kličemo torej v zadoščenje našim požrtvovalnim voditeljem: Komur je blagor in napredek našega stanu na srcu, vsi v naš skupen dom v „Samostojno kmetijsko stranko!“

(Shodi naše stranke v Ljutomerskem okraju.) Tudi v Ljutomerskem okraju se je začela razvijati misel o samostojnem nastopu kmetijstva, da stoji v novi, svobodni državi na straži za svojo Staro Pravdo. Povsod se je temeljito razmišljalo o bodočnosti kmetijstva in kako osvoboditi kmečki stan od novega suženjstva. Priredili smo sledeče shode: Dne 21. novembra m. l. v šoli pri Sv. Juriju ob Ščavnici, kjer sta govorila župana Nemeč in Breznik. Temeljito sta pojasnila namen stranke in pomen za kmeta tako potrebne organizacije. Obisk je bil navzlic slabemu vremenu zelo dober, in je napravilo celo zborovanje najboljši vtis. Gospod župnik je k sklepu sicer poskušal z osebnimi napadi motiti, a se mu ni posrečilo. Izvolil se je krajevni odbor, ki se bode polagoma še izpopolnil. Resolucije so se soglasno odobrile. Zahtevalo se je

nujno rešitev davčne reforme, razpis volitev, varstvo malih štedljivcev, poddržavljenje šol in varstvo šolskega zakona, odpravo carine, znižanje železniških tariflov. — V nedeljo dne 30. novembra m. l. se je vršil shod naše stranke pri Kapeli v šoli. Shod je bil zelo dobro obiskan. Predsedoval je župan Zemljič. Govorili so Nemeč, Zemljič in Ivajnsič. Tudi gospod kaplan načeloma ni mogel nasprotovati namenu naše stranke. Tudi na tem shodu je bila zgornja resolucija soglasno sprejeta in sestavljen krajevni odbor. Zborovanje se je vršilo nemoteno, dostojno in je bila vsa fara častno zastopana. — V nedeljo dne 7. decembra m. l. smo priredili shod v gostilni Karbaš v Gornji Radgoni. Tu pa se je poznala nasprotna agitacija, ker so prišli pristaši „Kmečke zveze“ skupno in demonstrativno. Besedo je dobil župan Nemeč. Pojasnil je natanko namen stranke in potrebo kmečke organizacije. Čeravno „Murska Straža“ piše, da govornik ni mogel nikogar ogreti za našo misel, lahko pa očitvidci povedo, da je bilo odobravanje splošno. Seveda tisti, ki so od „Kmečke zveze“ neozdravljivo bolni, ne bodo nikdar spoznali niti lastne nevarnosti in bodo še nadalje rabili kuratorje. Za Nemečem je dobil besedo Zemljič. Govoril je o organizaciji kmečkega stanu, o potrebi našega ujedinjenja, naši bodočnosti itd. Za njim je dobil besedo Jerebič, ki pa je izbruhal kupe osebnih napadov. Na tako pot pa mi zavedni kmetje ne gremo. K obrekoivanju in psovanju se zateka oni, kdor nima dokazov, ali pa mora zagovarjati slabo stvar. — Na Marijin praznik dne 8. decembra m. l. se je vršil shod naše stranke v Ljutomeru v Sršenovi dvorani na glavnem trgu. Shod, kateri je bil res veličasten, so oznanjevali lepaki po ulicah. Ugovorov ni bilo nobenih. Shodu je predsedoval vrlj domačin, načelnik kmetijske podružnice ljutomerske, gospod Stajniko. Govorila sta Nemeč in Stajniko. V razpravo pri sestavi resolucije so jako živahno posegli tudi kmetje od „Kmečke zveze“. Tako je tudi prav. Saj nikdo nikogar ne sili, da bi moral komu slediti. Pač pa naj pametno in resno delo vodi vse razcepjene naše moči v skupnem delu do naše svobode. — V nedeljo dne 14. decembra m. l. se je vršil naš shod pri Mali nedelji. Tudi ta shod je bil stvaren in miren. Predsedoval mu je načelnik kmetijske podružnice Lovro Spindler. Govorila sta tudi Nemeč in Breznik. Tudi tu se je sprejela resolucija kot zgoraj ter se je sestavil krajevni odbor za župnijo. — Vse v boj za „Staro Pravdo“, za našo svobodo!

(Iz Celjske okolice.) Kmečka vstaja pri nas prav bujno napreduje. V zadnjem času smo imeli krasno uspele shode „Samostojne kmetijske stranke“ v Šmarju, Vojniku, Novi cerkvi, Dobrni in Šmarjeti. Povsod je naše kmečko ljudstvo z navdušenjem pozdravilo ustanovitev te edine, kmečke politične organizacije, katero vodijo le kmetje in kmetijski strokovnjaki. Nastopilo je veselje med nami, ker naša stranka noče razkola med kmeti, temveč združuje vse kmete, kmečke sinove, delavce in posle, ki so vsi skupaj le ena velika kmečka družina, brez razlike, so li iste poprej nazivali prejšnji „voditelji“ za klerikalce ali liberalce, ali kakršnokoli ime so nam dali. Naše nasprotnike, ki bi še vedno radi vihteli nad našimi glavami valpetov bič, najhujše boli, da smo si zapisali v naše geslo, da morajo našo stranko voditi le razumni kmetovalci in kmetijski strokovnjaki, a nikdar pripadniki drugih stanov, zakaj ti razni gospodje, doktorji, profesorji itd., ki so nas v predvojnih strankah vodili za nos in navduševali za bratomorni boj, so tudi sedaj dokazali s svojim brezglavim gospodarstvom na škodo našemu stanu, da našega političnega zaupanja ne zaslužijo, zato je ga naj ne snubijo. Kličemo jim: Privoščite, ako ste dobrega srca, tudi kmetu, to je veliki večini naroda, da se sam organizira in da sam vodi svojo stranko, kakor so se vsi stanovi združili vsak zase. Kmetje „korajžno“ naprej, bodočnost je in mora biti naša!

(Marija Snežna na Velki.) Shod „Samostojne kmetijske stranke“, ki se je vršil dne 21. decembra m. l. pri nas, je bil zelo dobro obiskan. Posebno vnmemo za našo stvar so pokazali skoraj vsi naši kmetje, izmed katerih niti eden ni odobral kaplanove debate, katero mu je naš tovariš Znuđerl od Sv. Jakoba v Slovenskih Goricah, že sproti ugovarjajoč potegnul iz ust, vedoč, da igra gospod katehet več ali manj le

šalo v motenju. Vsaj se že samoobsebi razume, da ga ni rodila naša zemlja, ki bi nam kmetom smel in zamogel braniti našo od nekdanje težke pričakovano stanovsko organizacijo. Tovariš Znuđerl je popolnoma razvidno pojasnil, da je „Kmečka zveza“ le veja na drevesu VLS., katero vodi le gospoda, ter da smo mi dosedaj na tej veji gojili sadove (ob volitvah) izrečno le za tuje žepce. Ako nam hočete braniti našo samostojno organizacijo, tedaj morate vsikdar zborovati le tajno, kot ste to storili na dan našega shoda! Naši štirje krajevni odbori vam kličejo: Pokorite se ter javno pokažite celemu svetu popolno žalost nad vsemi vašimi hudobijami, katere ste storili naši katoliški veri in našemu vernemu kmetškemu ljudstvu! Potem pa nas lahko prosite, da tudi vas sprejmemo kot izgubljene sinove v našo organizacijo, kateri želimo popolnega uspeha. Domačini.

Krajevni odbor SKS. za Zgornjo Šiško

sklicuje za dan 18. januarja 1920,

prvi občni zbor

s tem-le dnevnim redom:

- 1.) Poročilo o strankinem delovanju.
- 2.) Priporočitev družbe „Ekonom“.
- 3.) Priprave glede naročitev živil in blaga.
- 4.) Sprejemanje novih članov.
- 5.) Slučajnosti.

Vsi člani se vabijo najvljudneje k občnemu zboru, ki bo pri Kunovarju, po domače pri Bežjaku, v Dravljah. Odbor.

Dopisi.

(Vodice.) Voditelji naših klerikalcev in šustercijanici so pa zares brihtne glavice. Lansko leto so prepovedovali naročevati „Domoljuba“ zato ker je bil za Jugoslavijo. Letos ga pa priporočajo, ker je proti vladi. Dosedaj so dobivali naročniki „Domoljuba“ po pošti in v župnišču in se je pri tej priliki tudi nekoliko poagitiralo. Ker pa tudi ta metoda ni zadostovala, se je v teh glavicah nova misel porodila, in sicer ta, da bodo „družbarice“ od hiše do hiše naročnike nabirale in potem časopis vsak teden enkrat na dom nosile, pri tem pa po hišah ogledovale, poizvedovale in agitirale, poizvedle pa potem gotovim osebam na nos nosile in pri njih opravljale. Zakaj imamo vendar pošto? Zakaj smo se učili pisati in brati? Ali nas imate res za tako neumne in nevedne, da bi si ne znali „Domoljuba“ sami naročiti? Če nas imate res za tako neumne, potem je to za vas vse jako slabo izpričevalo, ker učili ste nas nekaj desetletij naročati „Domoljuba“, a sedaj da bi ga ne znali naročiti. Mi smo se sami že toliko naučili in izobrazili, da „Domoljuba“ in tudi še druge časopise lahko sami naročimo in beremo, ne pa da bi jih nam „Družbarice“ naročevale in v hišo nosile. Živimo v svobodni državi, hočemo biti zvesti in svobodni državljani in se ne pustimo od nikogar več, najmanj pa še od zaljubljenih „družbaric“ nadzorovati. Če nas bodo pa te „device“ preveč nadlegovale, smo primorani nekaj pikantnejših dogodiljajev na svetlo spraviti.

(Iz starološke občine.) Nočemo sicer izkopavati starih grehov, ker se je „Domoljub“ v svoji zadnji številki začel zaletavati v naše somišljenike in jih dolžil raznih nepravilnosti pri rekvizicijah za časa vojne, zato je hočemo še mi v odgovor posvetiti z bakljo v steber razpadajoče klerikalne stranke in sicer našega nekdanjega žitnega in živinskega komisarja za rekviriranje. Ni potreba, da ga imenujemo, vsaj ga poznamo vsi. Ta vzor komisarja za rekviriranje še sedaj ni plačal veliko krompirja in žita, ki ga je nasilno in krivično pobral našim kmetom, kateri so vsled tega morali sami pri sosedih prositi, da so se mogli preživeti. Nočemo navajati slučajev, spominjamo ga na njegovo „geslo“, ki ga je rabil pri rekviriranju: „Ce mi prodaš smreke, pa ti pustim kravo!“ Kmete pa je tolašil s tem, češ, vsaj daste za našo ljubljeno državo. Zahtevamo, da se nam takoj plača še neplačano žito in krompir, ker sicer pridemo z ostrejšimi očitki na dan.

(Sv. Jakob v Slovenskih Goricah.) Odprto pismo g. Iv. Kaplerju, župniku pri Sv. Jakobu v Slovenskih Goricah. — Častiti gospod župnik! Dasiravno mi je nerodno, posluževati se tega, vendar me veže dolžnost, da povem vsemu katoliškemu svetu, kako daleč se spozablja naša duhovščina v svetih verskih rečeh napram naši „Samostojni kmetijski stranki“ in njenim prišasem. Zatorej bodete, častiti gospod, oprostili moji zahvali za najredkejši, pa tudi najgrši slučaj, katerega sem imel ravno jaz kot prvi čast doživeti od vas. Ali vas je okužil duh onih, katerim je Bog dal orožje za politično nadvlado? To ste pokazali 1.) po pismu gospoda kaplana, 2.) pa po svojem ustnem izražanju, ko ste mi zaradi mojega narodnopolitičnega prepričanja kot organizatorju kmetijske stanovske organizacije rekli: „Vi „Samostojneži“ ste sami hinavci! V cerkev hodite samo zato, da bi s tem prevarili ljudstvo za vašo brezversko stranko“. O, le nikar se ne bojte, gospod župnik, da Vam hočem delati napotje v Vaši cerkvi! Toda najprvo si morate dati eno sezidati! Da bi me pa Vi imeli za protiverca in hinavca, tega pa ne dopustim ne od Vas in tudi ne od nikogar drugega. V obraz bodi povedano vsem takim prerokom, ki mažejo z gnusobo našo SKS., da ste najpodlejši lažnjivci! Odločno Vam povem, da zaradi tega, ako Vam naša stranka ne zaupa vodilnih mest v politiki, ne more vera ničesar trpeti. Ako pa zaradi tega trpite Vi in Vaši žepi, to pač vendar ni vera! S takšnimi pridigami se duhovščina direktno obsoja, da ji je več ležeče na posvetnem, kot pa na verskem stališču, zato ste Vi vzeli za skrajno orožje politično propoved v cerkvi, da bi s tem pridobili vse ljudstvo nazaj v Vašo politično stranko. Vsak pameten človek tudi dobro ve, da izpolnjuje svoje verske dolžnosti le zaradi Boga samega, ne pa zaradi Slovenske ljudske stranke. Da se pa ljudstvo mnogokrat hudo zgraža nad Vami, ste pa popolnoma sami krivi, kajti hiša Božja naj je res hiša svetosti, ali Vi jo delate hišo politike, kar pomeni nekako mešetarjenje, kakor piše sv. evangelist Janez v II. pogl., 13. do 25. vrste, toda v drugi obliki seveda. Zalibog, Vi ste naše kmetijsko ljudstvo zares hudo „nafarbali“ pri vsakih volitvah, in te barve ni mogel nihče drugi oprati in odstraniti, nego dež svinčenih krogel v vojski, za katero ste tako marljivo agitirali. In če bi vojska trajala še pol leta — kaj bi pa reklo ljudstvo potem o onih, ki so kričali: „Le ne bojte se naših sovražnikov! Vedite, da preblazena devica Marija štiti našo katoliško Avstrijo in če se dvigne ves pekel zoper njo, je ne bode premagal!“ Proč s starimi grehi! Oblecite si sukno popolnega prepričanja o SKS., potem šele zmerjajte, ko boste imeli vzrok za to.

Konrad Znuđerl.

Naročnikom!

Ko se naročate na „Kmetijski list“ za leto 1920., ali ako naročate tudi za druge, napišite pri vsakem opombo (zgoraj na srednjem delu položnice) „star“ ali „nov“, kar pomeni, da je letnik že v letu 1919. bil vpisan za naročnika ali pa pristopi šele z letom 1920. To je zato potrebno, da se ne zgodi, da bi kak naročnik bil dvakrat vpisan. S tem upravištvu prihranite nepotrebno iskanje vsakega posameznika po knjigah in omogočite, da gre delo brez napak in hitro naprej. Kdor je ob začetku izhajanja našega lista plačal celoletno naročnino (12 K), naj blagovoli za polulete do julija doplačati še 2 kroni.

Pokrajinske vesti.

(Občinske volitve) bodo meseca februarja. Naša volja je, da se za občinske volitve ne spuščamo v strankarski boj preveč. Zakaj bi bil v občini prepir? Pokliče naj se skupaj občinarje ter naj se zbere razumnejše može cele občine brez razlike na stranke. Zakaj bi se v občini prepirali za občinsko gospodarstvo? Za državni zbor je kaj drugega. Tam se sklepajo postave čez nas, tam se moramo boriti, da pošljemo svoje ljudi v Beograd. Kjer pa le hočejo nasprotniki boj sam, zagrabimo z vsemi silami!

(Našim sotrudnikom.) Čas, v katerem imamo izvršiti naše delo, je kratek. Volitve v državni zbor bodo sredi meseca aprila. Ne čakajte torej povsod samih velikih shodov! Vsi, ki čutite z nami in ste že poučeni, zberite se skupaj, pojdite do sosedu, pridobite ga za stranko, ozioroma da se naroči na list. Kako govoriti, kako učiti posameznika, to se naučite iz našega „Kmetijskega lista“. Sedaj je zima, imate več časa, pojdite od hiše do hiše ter učite kmeta, kaj hočemo. Nam ni treba lagati. Naše delo je lahko. Vi morate pobijati samo laži „Domoljuba“, „Slovenskega Gospodarja“ in podobnih listov. Ker ti listi morajo lagati, če se hočejo vzdržati. Če hočejo resnico pisati, morajo povedati, da vsi kmetje spadajo v „Samostojno kmetijsko stranko“, če hočejo kmetje kaj veljati in sami nad seboj gospodariti. Če pa to povedo, potem morajo zginiti. Ti listi so najbolj sovražni naši kmečki samostojnosti. Liberalci so na deželi že skoro zginili, ker nimajo onih sredstev za slepiti in strašiti ljudstvo, kakor se jih poslužuje ta „Domoljub“ in „Slovenski Gospodar“. Pojdite od hiše do hiše, učite povsod! Govorite ob vsaki priliki o naši stranki. Ko greste iz cerkve, pri delu, na trgu, v gostilni, povsod! Potreba je nujna, čas je kratek. Zmagati pa moramo!

(Kake bodo volitve?) Ponekod strašijo nasprotniki naše ljudi: „Kaj pa, če propade naša stranka? Potem so vaši glasovi izgubljeni in se vam bode slabo godilo!“ To je neumno varanje. Volitve ne bodo več po starem, ko je tista stranka, ki je dobila največ glasov, imela vse poslance. Sedaj bodo volitve drugačne. Vsaka stranka dobi toliko poslancev, kolikor ima oddanih glasov. Vsi glasovi bodo šteti skupno od vseh krajev. Potem bo spadal na okoli 5000 glasov po en poslanec. Vzemimo primer: Stranka, ki dobi 30.000 glasov, dobi šest poslancev; 20.000 štiri, 10.000 dva, 5000 enega. Torej nikjer ne bodo izgubljeni glasovi. Voliti bode smel vsak nad 21 let stari. Če bodo drugače odredili, bomo protestirali, kričali, zahtevali: Preko nas ne sme biti zakonov. Svobodni smo in hočemo ostati, zatorej zahtevamo, da se upošteva naša volja.

(Zakonski načrt za volitve v naš parlament) je vlada že izročila ministrskemu svetu v pretres. Volitve bi se naj vršile na podlagi splošne in enake volilne pravice. Redni parlament bi naj štel 300, narodna skupščina, t. j. konstituanta, pa 600 poslancev. Pri volitvah v redni parlament bi prišel en poslanec na 40.000 prebivalcev, pri volitvah v konstituanto pa en poslanec na 20.000 prebivalcev. Zaradi ženske volilne pravice bo odločevala najbrž šele konstituanta.

(Poverjeništvu za kmetijstvo) pri deželni vladi za Slovenijo bo obsegalo v bodoče pet odsekov: 1.) splošni odsek (personalni, pravni, gospodarski pododsek, agrarno pravo in agrarna politika, knjigovodstvo); 2.) odsek za kmetijski pouk (kmetijsko šolstvo, razstave in poučna potovanja); 3.) strokovni odsek (poljedelstvo, travništvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, vinogradništvo in kletarstvo, kmetijsko preizkustvo, konjereja, živinoreja, pašništvo, mlekarstvo, čebelarstvo, sviloreja, ribarstvo, kmetijska obrt in industrija, statistika, zboljševanje kmetijstva, zgradba hudournikov); 4.) živino-zdravništvo; 5.) stanovska in gospodarska organizacija kmetijstva (kmetijske zadruge, kmetijski kredit, kmetijsko zavarovanje, preskrbovanje gospodarskih potrebščin, razpečevanje kmetijskih pridelkov).

(Višjo gozdarsko šolo) dobimo baje že prihodnjo jesen v Mariboru. Nastanijo jo v slosslju vojaške realke, ki se opusti.

(Sedež upravnega sveta dolenjskih železnic) se premesti z Dunaja v Ljubljano.

(Za trgovanje z živino, z jajci in mlekom) je treba imeti posebno koncesijo od okrajnega političnega oblastva.

(Naši ujetniki se vrnejo.) a to ne samo iz Italije, kjer je vlada že sklenila odpust vseh okrog 50.000 naših ujetnikov, temuč tudi iz Sibirije se nam vrnejo naši rojaki. Prevoz iz Sibirije je že prevzela Angleška.

(Za reveže in invalide) je dobilo ljubljansko poverjeništvu za socialno skrbstvo iz Beograda 2½ milijona kron.

(Davek na vojne dobičke) je že predložen ministrskemu svetu. Ta davek morajo plačati vse osebe, ki so imele v vojnem času 1914. do 1919. več dohodkov kakor pred vojno. Ne bodo

pa se obdačili osebni dohodki iz mesečnih plač, dnevnic, doklad in pokojnin. Za napačne napovedi se bo moral plačati trikratni davek. Plačilo davka zastara šele v petih letih. Odmerjeni davki se bodo morali plačati v treh obrokih: 50 % v 30 dneh, 25 % v nadaljnjih dveh mesecih, zadnji obrok zopet v dveh mesecih. Davek se bo moral plačevati v gotovini ali pa v državnih bonih.

(Koliko učiteljev in učiteljic imamo v naši državi?) Po najnovejši statistiki ministrstva prosvete je v naši državi 16.130 ljudskošolskih učiteljev in učiteljic.

(Zadnja beseda „Domoljuba“.) Na moj odgovor na „Domoljubova“ podtikanja si ta še vedno dovoljuje natolcevanje. Rogovili z nekimi pričami, s katerimi hoče dokazati svoje surovosti. Svoje mnenje o piscu „Domoljubovih“ surovosti sem že povedal. Dvakrat ne bom odgovarjal. „Domoljubu“ raje še nekaj povem. To je: Jaz nisem duševni vodja stranke, pač pa marljiv in zvest sodelovalec. Vsi smo enaki med enakimi. Tako v „Kmečkih zvezah“ seveda ni. Tam je kmetu dovoljeno samo kimati. — Dipl. agr. A. Jamnik, kmetijski strokovnjak.

(„Domoljubovi“ — strokovnjaki.) „Domoljub“, ta pristni kmečki prijatelj, farba v svojih 47. številki kmete, kako naj delajo, da ne obolijo svinje in ovce na kužni boleznii. Ta demagog piše takole: „Da ne obole svinje in ovce na kužni bolezni: Stolci 20 gr angelike, 20 gr lecjana, 30 gr bodeče neže, 10 gr pelina, 10 gr vinske rutice, 20 gr srčne moči, 20 gr zelinščice (prunelice), pest soli in za lešnik kafe (in pol kg ptičjega mleka. — Op. stavca). To dajaj ovcam dvakrat na teden po pesti med otrobi ali ovsenim zdrobom, prasičem devaj ravno toliko v pomije. Zrak in snaga, dobra piča, so najboljša obran bolezni. Ovce, ki leže v mokrih stojah, prasiči, ki niso okopani in ki ne pridejo na zrak, so bolj podvrženi nalezbi.“ Jezik je sicer nekoliko podoben slovenskemu, a slovenski ni. Sam Bog ve, kak modrijan in učenjak mora biti „Domoljubov“ strokovnjak, ki to piše?! Gotovo je taka učena luč, da smo kmetje res nespametni, če si z ogromnimi stroški postavljamo svoje lastne električne centrale, ko je vendar v glavi „Domoljubovega“ strokovnjaka toliko luči, da bi bila vsaj Slovenija lahko z njo preskrbljena iz njegove centrale. Brezlično si lahko iz „Domoljuba“ tedaj zajemamo svetlobe kolikor nam drago in vse to stane na leto samo 15 kron. Zaradi živinskih bolezni smo odslej lahko brez skrbi. Ne bo jih nikoli več, saj jih je odpravil učenjak iz takozvane srednjeveške „Drekmedicine“. Zato je po zaslugi Slovenske ljudske stranke in „Domoljuba“ naše slovensko kmetijstvo še vedno na tako nizki stopinji. Tako nas odrešujejo! O jerum . . .!

(Novi graščaki.) Graščino „Novo Celje“ pri Zalcu je kupil hrvaški bogataš baron Turkovič, graščino Blagovno pri St. Juriju pa celjski trgovec Diehl.

(Medmurje je dobilo svojega poverjenika.) Ministrski svet je imenoval za poverjenika v Medmurju posestnika Jurja Gasparca.

(Štajerci pozor!) Ne hudujte se na me dragi tovariši, da vas tudi danes še imenujem Štajerce. Danes ni več Štajerske, ne Koroške, ne Kranjske. Danes imamo svojo Slovenijo. Dosedanje pokrajinske meje morajo izginiti. Mi nismo Štajerci, Korošci, Kranjci itd., mi smo Slovenci. In vendar Slovenska ljudska stranka noče Slovencev, ona hoče Štajerce, Korošce, Kranjce, kajti predlog „Kmetijske družbe“, ki je še danes v rokah „Slovenske ljudske stranke“, je bil za občni zbor dne 30. decembra 1919. pripravljen (kot izprememba pravil) tako: „§ 18. Družbo vodi glavni odbor, ki je sestavljen iz predsednika, prvega in drugega podpredsednika, 18 odbornikov. Od teh se izvoli iz bivše Kranjske predsednika, drugega podpredsednika in 10 odbornikov, iz bivše Štajerske in Prekmurja prvega podpredsednika in 7 odbornikov in iz bivše Koroške enega odbornika.“ Torej so Štajerci in Korošci le druge vrste ljudje, ki jim ne gre enako zastopstvo kot Kranjcem. Protestiramo proti takim krivičnostim. Določi naj se samo število odbornikov. Koliko jih pa odpade na eno ali drugo pokrajino Slovenije, naj odločijo vsakokratne volitve. Ne pustimo, da bi se delale kakšne razlike. Štajerci so ravno tako Slovenci kot smo mi. Vsako omalovaževanje Nekranjcev je najhujša žalitev za iste. Vsi smo enaki

in zato hočemo, da tudi bodimo vsi enakopravni. Rojaki iz bivše Stajerske, vi pa pazite, da se ne bo celo vaša pokrajina na ljubo gotovim absolutistom zapostavljala.

Politične vesti.

(Jadransko vprašanje na mirovni konferenci.) Te dni se zopet sestane mirovna konferenca. Razpravljala bo o Turčiji, o Madžarski, predvsem pa o Jadranu. Konferenca bo skušala doseči sporazum med Italijani in Jugoslovani zaradi Reke.

(50 milijonov frankov predujma) je dobila naša država, in sicer polovico od Angleške, polovico pa od Francoske.

(Novi naši državni bankovci.) Zadnje dni so pripeljali iz Pariza v Beograd za 30 milijonov novih dinarskih bankovcev.

(Nepošten veliki župan.) V bivši madžarski, sedaj naši Baranji so zaprli velikega župana (nekako isto kot pri nas okrajni glavar) V. Panduroviča, ker je pošiljal v boljševiško Madžarsko po 25 do 30 vagonov premoga na dan iz premogetnikov v Pečuhu, dočim so morali na domačih železnicah zaradi pomanjkanja premoga promet ustavljati. Nadalje je pri kmetih najstrože rekviriral živino ter jo prodajal preko mejo madžarskim boljševikom. Pandurovič si je na ta način nakupil celo vrsto posestev. Razen njega so zaprli tudi načelnika finančnega urada Strahiniča.

(Koliko je brezposelnih v Evropi?) Po uradnih podatkih je v vseh evropskih državah 15 milijonov družin, ki dobivajo podpore za brezposelne. Vseh oseb, ki jih ni mogoče preživeti s pridelki domače zemlje, pa je v Evropi do 100 milijonov.

(Amerika za našo kmetijsko izobrazbo.) Neke angleška družba iz Kanade se je ponudila našemu ministrstvu za kmetijstvo, da obnovi vse nekdanje kmetijske šole v naši državi. Poučevali naj bi poleg naših strokovnjakov tudi angleški. Družba bi prevzela vse stroške, a ne zahteva nikakih posebnih pogojev. Brezdvomno bo naše ministrstvo sprejelo velikodušno ponudbo.

(Železniška zveza z Dalmacijo.) Od Ogulina do Knina je železnica že gotova. Sedaj z veliko naglico nadaljujejo progo do Splita.

(Italijani se umikajo?) Dan pred Božičem so odpeljali Italijani iz Leskovaške doline vso municijo v St. Peter. Isto so storili ob celi demarkacijski črti. Tudi iz Ilirske, Bistrice se baje umaknejo do 16. t. m. Ker ni ob demarkacijskih črtah nikakih straž, so tatvine, ropi in nasilstva na dnevnem redu.

(Italija zahteva vojno odškodnino,) in sicer 3/2 milijarde lir od bivših osrednjih držav.

(Italijanska pravičnost.) Do izbruha vojne z Italijo je bilo v slovenskih šolah v Gorici 2900 otrok. Tudi letos se je vpisalo nad 700 otrok, a Italijani ne dovolijo slovenskih šol, četudi bi jih Slovenci sami vzdrževali.

(Vojnih invalidov v Italiji) imajo že 219.145, a še ni Italiji dovolj vojske.

(Vojna odškodnina Srbiji.) Antanta je priznala Srbiji 5% vseh vojnih odškodnin, ki jih dobi od Nemčije, Avstrije in Bolgarije, kar bo našala za Srbijo približno 18 milijard dinarjev. Ta vsota se izplača Srbiji v 20 letih.

(Bivši kralj Nikita zbolel.) Crnogorski razkralj Nikita je zbolel poglavito vsled togote, ker se mu niso posrečili izdajalski načrti. Že nekaj dni bljuje kri.

(Nova kmečka stranka na Slovaškem.) Slovaška narodna stranka in republikanska kmečka stranka sta se združili pod imenom Slovaška narodna in kmečka stranka.

(Sedaj bi bili tudi Madžari za enakopravnost!) Madžarski naučni minister je odredil, naj se v občinah, kjer žive Slovani, Nemci ali Romuni, vrši pouk v jeziku tistega naroda, ki je v večini.

(Brezposelnost na Angleškem.) Ker primanjkuje sirovin in strojev tudi na Angleškem, počiva vse polno tovarnen. Vsled tega je v državi skoraj 12 milijonov brezposelnih delavcev med 16. in 60. letom. Vlada je izdelala načrt, da zavaruje vse brezposelne.

(Mirovna pogodba) bi morala biti uveljavljena do 6. t. m. Tako je odredil vrhovni svet v Parizu.

(Viljem pred sodiščem.) Bivši cesar Viljem je baje sklenil, da se podvrže sodišču. Zahteva pa, da si sam izbere sedež sodišča in pričetek procesa kakor tudi nemške zagovornike.

(Kdo dobi Carigrad?) Na mirovni konferenci zahteva Grška zase Carigrad.

Nujno potrebno je, da ustanovljate okrajne odbore.

V te voli vsak krajevni odbor po enega člana za dobo treh let. Vseh članov mora biti najmanj šest.

Delovni okoliš okrajnega odbora obsega vse občine (krajevne odbore) posameznega okrajnega glavarstva (glej organizacijskega reda §§ 5., 6., 7., 8., 10. in 11.).

Naš „Ekonom“.

Glede podružnice „Ekonom“ podajam tu sliko svojih misli. Ustanovi naj se podružnica „Ekonom“ za občino N.

K podružnici „Ekonom“ naj se pritegnejo vsi trgovci v občini, ki so odkriti pristaši SKS. Oni bodo prodajali in nakupovali za podružnico za dogovorjeno provizijo. Krajevni odbor pa bo izvolil nekaki revizijski odsek, ki bo imel pravico nadzirati trgovce, da se bodo držali predpisov. Tudi bo imela podružnica „Ekonom“ svoj upravni svet sestojč iz 12 članov.

Vsak trgovec, ki želi, da bo za „Ekonom“ prodajal in kupoval, mora biti delničar družbe „Ekonom“. Ravno tako mora biti tudi podružnica včlanjena v družbi „Ekonom“.

Namen družbe „Ekonom“ je: vso trgovino poljskih pridelkov-kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev vzeti v lastne roke. Nasprotno, kolikor rabimo iz inozemstva blaga, v kolikor se to ne pridelava doma, to je gospodarske stroje, kmetijsko orodje, obleko itd., kar potrebuje človek, dopeljati in potem svojih podružnic spraviti med ljudi. Tudi bo „Ekonom“ odgovoren, da dobi mestno prebivalstvo, delavstvo in reveži živež. V ta namen bo ustanovljena nekaka kmetijska zbornica, ki bo sklepala, koliko rabimo uvoza, koliko imamo izvoza, kaj je najpotrebnejše kupiti, da ne potrošimo preveč denarja in po kateri ceni je dati naše poljske pridelke. Nepridelovalci bodo morali po svojih organizacijah podati „Ekonomu“ številke, koliko rabijo živeža, kateri se bo potem nakazal po najnižjih cenah. Ravnotako bodo organizacije nepridelovalcev navezane na „Ekonom“ glede potrebščin iz inozemstva, ker bi imel z inozemstvom in z inozemsko trgovino stik le „Ekonom“.

Torej nepridelovalci bi dobili od „Ekonom“ zaproseni kontingent. Glede ostanka pa je potem dolžnost „Ekonom“, da ga proda v inozemstvo, in sicer za zameno, kakor že prej omenjeno, ostalo pa za dober tuj denar, da si z njim popravimo valuto. Valute v Jugoslaviji ne more dvigniti drugi kot kmet. Blago mora iti v denar, ker po shrambah se blaga veliko uniči, in to ni baš dobiček. S tem bi bilo odpravljeno enkrat za vselej verižništvo in vrnila bi se mogoče tudi zadovoljnost med razburkano valovje ljudstva. Dolžnost kmetov je, da to misel kar najvztrajnejše podpirate in da prinesete tu pa tam tudi kako malo žrtev. Boljševizem še ni pokončan, ravno sedaj dviguje zelo predrzno svojo glavo in komu bode večjo škodo napravil boljševizem kakor tebi, kmet. Zato ne poslušajte ne klerikalcev, ne liberalcev ali socialistov, katerim menda še sedaj ni dovolj prelivanja krvi, ki delajo med ljudstvom sovražnosti s svojo agitacijo, z gospodarstvom pa nezadovoljnost. Če bo šlo tako naprej, mora biti vsega konec. Zato vzemi kmet gospodarstvo sam v svojo trdo roko, ker inteligenca se je pokazala popolnoma nezmožna.

Kdor ljubi svoj rod in svojo novo prenovljeno domovino, ta bo šel z nami. Zavedaj se ti kmetijska žena in dekle, zavedaj se ti kmet, da je odločitev v Jugoslaviji padla šele, ko si ti dal potom majniške deklaracije svoj podpis. Torej si ustvaril Jugoslavijo ti, zato jo tudi varuj!

Zito in moka iz Banata dospe okoli 15. januarja t.l. Kakor poroča naš nakupovalec, delajo tamkajšnji železničarji ovire, da gre stvar tako počasi. Ali res nima vlada toliko moči, da bi pognala mažaronske uradnike iz Banata? Te mažarone podpirajo židovski trgovci, kateri se bojijo kmetijske organizacije, ker potem ne bi več mogli odirati kmeta.

Fižol nakupuje „Ekonom“ še nadalje po 5 kron 20 vinarjev za kilogram.

Za plačevanje delnic je rok podajšan do dne 15. marca t.l.

Kmetje plačujte delnice. Z „Ekonomom“ stvorimo vsi kmetje velikansko gospodarsko moč. Vsi skupaj bomo tvorili enega mogočnega trgovca. Skupno bomo prodajali vse pridelke ter skupno nakupovali svoje potrebščine.

Na deželi se snujejo poslovalnice in podružnice, ki bodo pod upravo in nadzorstvom krajevnih odborov naše kmetijske stranke. Krajevni odbori lahko poverijo tudi trgovcu, ki je član naše stranke, izvrševanje nakupa in prodaje, krajevni odbor pa je gospodar, in ta določa ceno, po navodilih, ki jih dobiva od vodstva „Ekonom“ v sporazumu s strankinim vodstvom.

Sol.

V zadnjem času je imela dobiti deželna vlada za Slovenijo 200 vagonov kuhinjske soli. Od tega bi bili imeli mi dobiti 20 vagonov, Gospodarska zveza 20 vagonov, deželna vlada pa bi bila razdelila 160 vagonov soli.

Ker pa je med transportom baje zmanjkalo veliko soli, se je vlada odločila, da ne bo dala soli na razpolago niti nam, niti Gospodarski zvezi, ampak jo bo sama potom aprovizacij, občin in trgovcev, ki so tudi prej razdeljevali sol, razdelila.

Sol, ki se sedaj razdeljuje, je torej za vsakega. Vsakdo jo more kupiti. Ničče ne sme pri razdeljevanju postopati pristransko.

Baje se po deželi na več krajih razdeljuje sol samo klerikalcem, češ da jo je preskrbel „Kmečka zveza“. To ni res! Sol je za vsakogar, brez ozira na politično prepričanje.

Kjer bi se zlorabljal razdeljevanje soli v strankarske namene, protestirajte takoj, in vsako tako zlorabo takoj naznanite okrajnemu glavarstvu in zahtevajte, da na mestu napravi red.

Naš „Ekonom“ je kupil 80 vagonov morske kuhinjske soli. Ta še ni dospela. Upamo pa, da bomo našim ljudem mogli postreči do 15. februarja t.l. Do tistega časa se preskrbite s soljo, ki jo je nabavila deželna vlada.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Veljava avstrijskih bankovcev pada) neprestano, istočasno pa se dviga vrednost naše krone. Pred par dnevi se je dobilo 150 do 170 avstrijskih kron za naših 100 kron.

(Moka za Črno goro.) Po novem letu je odšlo preko Bosanskega Broda 100 vagonov moke za Črno goro.

(Pridelek češkega sladkorja.) Letošnji pridelek sladkorja v Češkoslovaški se ceni na okroglih šest milijonov meterskih stovov, kar pa nikakor ne zadostuje, da bi mogla Češka zalagati s sladkorjem vse evropske države.

(Sladkor iz Čehoslovaške) dobi naša država po 8 K za kg. Treba bo skrbeti, da sladkor ne dobe v roke verižni trgovci, temuč le javne aprovizacije in kmetijske zadruga. Za sladkor dobe Čehi od nas 2500 prasičev carine prosto.

(Ko živino napajaš,) glej, da voda ne bo premrzla. Zlasti konj, če jih napajaš z mrzlo vodo, se rada poloti kolika. Najboljša je voda, ki ima najmanj 7° R nad ničlo. Tudi mora biti voda sveža, kajti postana rada provzročna drisko. Za konje je najboljša voda od 8 do 9° R.

Zdravstvo.

(Ozeblina.) Neprijaznostim, katere donaša zimski mraz mnogim ljudem, prištevamo tudi ozeblina ali ozeblina. Vsled vpliva večjega ali manjšega mraza omrtve namreč mnogim ljudem živci kožnih krvnih žilic posebno na takih krajih telesa, ki so najbolj oddaljeni od telesa, in kjer je vsled oddaljenosti od središča krvni obtok naravno slabši (v prstih na nogi in roki, ušesu, nosu), in sicer omrtve živci nekaterim manj, nekaterim več. Vsled omrtvice krvnih žilcev izgube krvne žile zmožnost, da bi se stisnile; raztegnjene ostanejo in delj časa široke. Kri se v njih nakopiči, vsled česar postane koža rdeča, modro-rdeča, mrzla, tupatam otekla ali celo vneta. Istočasno se pojavijo bolečine, koža peče in srbi, kar nastopa posebno v gorkoti večernih ur. Mraz ne vpliva na vse ljudi enako škodljivo. Posebno nežne, bledične, malokrvne in slabohranjene osebe, navadno ženskega spola, so nagnjene k ozeblinam celo v mrzlih, jesenskih, deževnih dneh ali pa v predzimskem času pri + 4 do + 5° R. Do gotove stopinje se dajo sabsaniti ozeblina. Toda z obrambo proti njim treba začeti že poleti. Obramba obstoja v tem, da se utrdi koža in da se jo privadi na mraz, kar se pa navadno dožene s kopelmi, zdaj mrazilni, zdaj gorkimi, mrzlim drgnenjem in masažo. Da ne vpliva mraz tako neposredno na kožo oddaljenih telesnih delov, naj nosijo osebe, ki so nagnjene k ozeblinam, v jeseni in pozimi (tudi ponoči) volnene nogavice. Zdravljenje ozeblin je precej dolgotrajno in nevhvaležno. Najprej morajo skrbeti osebe z ozeblinami posebno za boljše krvno kroženje potom dobre hrane, zadostnega gibanja in masaže. Zraven tega morajo nositi dovolj gorke in prostorno oblačila, da se ne otežkuje še bolj itak oškodovano krvno kroženje: ozki čevlji škodujejo, ker se noga tem težje ubrani ozeblin, čim manj krvi kroži po njej. Pred hipno izpremembo temperature se je treba varovati; oblačila v sobi mora biti drugačno od onega za izhod. Kdor ima ozeblina, naj si takoj sezuje čevlje, ko pride domov, in naj si noge toliko časa drgne z mrzlo vodo, da postanejo gorke. Kmalu potem naj si obuje gorke nogavice in prostorne čevlje. Da pa pridobe že ozeble noge neko gotovo odpornost, da se jih privadi na razne vplive mraza, jih je treba zjutraj in zvečer umivati, izpirati in drgniti z mrzlo vodo ali pa s snegom; večkrat izvršuje tudi takozvana „hoja po vodi“ dobro svojo službo. Prikladne so tudi pri lahkih ozeblinah, da se privadijo noge na razliko temperature, zdaj gorke, zdaj mrzle nožne kopeli zaporedoma, predno se gre spat. — Ako so ozeblina hude, treba se posvetovati z večjim zdravnikom.

„Domoljuba“ ponujajo

po Dolenjskem baje za 3 kg fizola ali za 3 kg suhih hrušk. Za denar ne gre več, a tudi za fižol in suhe hruške ne bo šlo! Značilno!

Raznoterosti.

(V Bosni in Hercegovini) je izmed 100 ljudi 37 takih, ki ne znajo ne pisati ne brati. Posledica kulturnega delovanja bivše Avstro-Ogrske.

(Izobrazba med Čehi in Slovaki.) Ta dva naroda, ki sta sedaj združena v eni državi, sta zelo različna glede izobrazbe. Med Čehi je le 3 % analfabetov (čitanja in pisanja nezmožnih), med Slovaki 95 %. Posledica madžarskega zatiranja.

(Država s 55 prebivalci.) Na severovzhodu Sardinije je otoček Tavolara. Dolg je deset kilometrov, dva kilometra pa širok. Leta 1910. je bilo na otoku ljudsko štetje, našli so 55 pre-

bivalcev. Leta 1836. je podaril sardinski kralj Karol Albert prebivalcem otoka samostojnost. Volili so kralja, ki je kot Pavel I. kraljeval do leta 1882. Tedaj je umrl. Najbrže pa njegovo kraljevanje ljudem ni prijalo ali pa so mislili, da ne morejo dobiti vrednega naslednika, zato niso izvolili nobenega več za kralja. Volijo pa predsednika za dobo desetih let. Pečajo se z ovčjerejo. Ali je bila ta republika tudi zamotana v mrežo svetovne vojne, nisimo čitali nikjer. Gotovo se bodo tudi ti republikanci v Parizu potebovali za kako pridobitev ozemlja!

(300 kilometrov na uro.) Iz Pariza javljajo o velikem odkritju, s pomočjo katerega bo mogoče doseči zrakoplovcu strmoglavo hitrost 300 kilometrov na uro, in to v največjih višinah. Do sedaj se je moglo leteti samo do neke gotove višine zaradi redkosti zraka. Motor je že na 5000 metrov izgubil svojo odpornost. Rateau, član akademije znanosti, je napravil turbino, ki jo goni plin in ki napravi 30.000 gibov na minuto. S tem centrifugalnim ventilatorjem se zgoščuje zrak, potreben motorju. Tako bo motor lahko delal v vseh zračnih plasteh z enakim uspehom. Poskusi so pokazali, da se more doseči s tem aparatom hitrost 250 kilometrov na uro, in delajo na to, da dosežejo hitrost 300 kilometrov. Tako bo mogoče preleteti v osmih urah razdaljo med Parizom in Carigradom.

(Najstarejše mesto sveta.) Orijentalci imenujejo Damask najstarejše mesto na svetu, „Biser Vzhoda“. V svetem pismu se neprestano imenuje, obstajalo je že 1400 let pred Kristusom. Potovalci ga imenujejo „ljubi umazani Damask“, ker duhovi, ki obdajajo ulice, niso ravno prijetni in cestni pometalci stavkajo že od pamtveka. Damask je pozorišče važnih dogodkov že od časa, ko je bil zavzet od kralja Davida. Pri tej priliki je padlo 22.000 mož. Egipčani, križarji, Turki so se neprestano tepli za mesto. To je gotovo mesto, za katerega se je največ bojevalo. Bazar v Damasku je svetovnoznan. Jeklo, orožje, svila, dišave in dragulji so prvovrstno tržno blago v Damasku. Največja lepota Damaska obstoji v drevesih, vrtovih in vinogradih, ki leže okrog mesta v širjavi 60 kvadratnih kilometrov. Vse namakajo vodni kanali, ki teko skozi mesto in ki se imenujejo v svetem pismu, v drugi knjigi kraljev, ko se je sirski vojskovođa kopal v ti vodi, da bi se ga ne prijel gobavost.

(Smrt kač.) Zivi inventar znamenitega „Jardin des Plantes“ se je za časa vojne silno zmanjšal. V njem se ne nahaja izmed kač, ki so se opletale in napenjale za ogromnim steklom, niti ena več. To je bilo ob času bombardiranja Pariza. Nekoliko bomb je bilo padlo v okrožje, kjer je bil „Jardin“. Prestrašeni meščani so poslali pred policijskega komisarja svoje zastopnike, ki so dejali: „Gospod komisar! Če udari kaka bomba v dvorano kač in razbije stekleno ogrado, bodo črni kuščarji, kače in škorpioni zlezli na ulice. Levov, medvedov, hijen se je lahko ubraniti, ker se jih vidi. Ali kače, gospod! Tiho se bodo priplazile v sobe in nas iznenadile kot strela!“ Komisar se je zamislil in čez 24 ur so bile vse kače uničene s kloroformom. Gabonska zver, najlepši eksemplar, kar jih je bilo, je poginila v sladki omami z drugimi strupenjačami, da so se meščani umirili.

(Kako je od človeka prišel — na psa.) Doktor Charles Hartmann, bogat Amerikanec francosko-alzaške krvi, je bil mnogo let navdušen socialni demokrat, kateri ideji je posvečal vse svoje duševne in telesne moči, pa tudi premoženje. Vojna ga je zatekla na potovanju na morju, kjer so ga radi njegovega nemškega imena prijeli in internirali na otoku Man. Tu je izgubil svoje politično prepričanje... Kako se je to zgodilo, opisuje sam tako-le: Nekega dne mi je prišlo na misel, da je v ujetniškem taboru pravzaprav uresničena socialistična država. Vsi

prebivalci so popolnoma enakopravni, imajo brezplačno stanovanje, prehrano, luč in kurjavo, pa tudi popolnoma enake delavne dolžnosti. Socialne razlike so odpravljene in koncem koncev uživajo ujetniki, med katerimi niso bili samo Nemci, ampak tudi Avstrijci, Slovani raznih plemen, sumljivi Rusi, Angleži, Francozi, Italijani itd., v taboru le veliko svobodo samouprave in veže jih močna solidarnost. Seveda solidarnost samo na zunaj. Kajti celo tukaj, kjer ni bilo nikakega eksistenčnega in razrednega boja, je ostalo izkoriščanje človeka po človeku v polni veljavi. Leni je izkoriščal pridnega, umni neumnega. Bili so tu taki, ki so kot nesrečna tovarna živina drugim služili v to, da so odriivali nanje vsa umazana in težka dela; bili so pretkanci, ki so znali pri jedi, stanovanju, na sprehodu izviti zase nedovoljene ugodnosti; bili trgovski talenti, ki so razvijali skopuško trgovino; celo intelektualci so izkoriščali svojo premoč in za pisanje pisem, juristične nasvete itd. izsiljevali tobak ali kaj drugega. Vse to je dr. Hartmanna tako globoko razočaralo, da je izgubil svojo socialistično vero, izpremenil svoje oporoko in volil vse svoje premoženje — zavetišču za pse in mačke v Batterseji pri Londonu.

V razvedrilo.

(Bajka.) Kura je brskala po zemlji in našla črva. Mimo pride ribič in ga ji vzame. Razjarjena znese jajce. Odnesla ga ji je sraka. „Ne“, zakriči srdito kura, „nič več ne morem živeti!“ „Vidiš“, reče kuharica, „navsezadnje si vendar spoznala tvoje resnične prijatelje!“ in ji zavije vrat.

(Naši otroci.) Mati svoji hčeri: „Če ne boš takoj tiho, pridem s palico.“ — Hči: „To večno žuganje s palico me dela nervozno.“

(Redek ptič.) Učitelj: „Imamo ptiča brez perja?“ — Učenec: „Petelin!“ — Učitelj: „Ti si videl petelina brez perja?“ — Učenec: „Da, ko ga je mati oskubila!“

(Slab mož.) Gospa A.: „Jaz sem prepričana, da imate vi zelo dobrega moža!“ — Gospa B.: „To je pa res; toda gospodariti ne zna nič. Pomislite, zadnjič je mesarju in peku račun plačal, čeprav je dobro vedel, da jaz rabim novo obleko!“

(Prijaznost.) Gospa A.: „Oh, če bi vi vedeli, kako moj mož lepo piše; če hočete, vam pokažem par njegovih ljubavnih pisem!“ — Gospa B.: „Pustite, prosim vas, saj imam še sama nekatera pisma od njega!“

(Radost.) Tujec natakarku: „Me gospodje poznajo? Komaj sem vstopil, pa sem zaslišal splošni „Oh!“ — Natakarku: „Da, veste... vsi čakali na to, da kdo pride, ki bo dobil zadnjega iz sodčka... sedaj bo sveže nastavljeno!“

Občni zbor kmetijske podružnice za Pesnico

bo v nedeljo dne 1. februarja ob osmih zjutraj v Jarenini v šoli, s tem-le dnevnim redom:

- 1.) Poročilo o položaju podružnice.
- 2.) Volitev odbora.
- 3.) Volitev odposlancev za občni zbor „Slovenske kmetijske družbe“ v Ljubljani.
- 4.) Slučajnosti.
- 5.) Naročanje modre galice in plačevanje.

Opombe. Za modro galico se bo pobiralo po 10 kron za kilogram. — Članarina za družbo znaša 16 kron. Vsak član dobiva „Kmetovalca“, Nečlani pristopijo lahko ta dan. Sprejemalo se bo nove člane takoj po maši.

Občni zbor, ki ga je sklical odborov član Alojzij Supanič dne 23. novembra m. l., je veljaven.

Ivan Mermolja,
načelnik.

Štampilje.

Anton Černe

graver in izdelovatelj
štampilj iz kavčuka

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Zapomnite si tvrdke in zavode, ki jih priporoča naš list!

Alojzij Vodnik

prilporeča marmornate plošče za pohištvo, nagrobne spomenike in žgano apno.

kamenosek
v Ljubljani, Kolodvorska ulica,

Lepo črno letošnje

!! brinje!!

oddaja v vsaki maščini in po nizki ceni tvrdka
Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska
c. 2.

Poročajte uredništvu našega lista o vsem, kar je važnega in zanimivega!

Prevažanje blaga.

Spedicije vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zacarinjanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patentiranimi vozovi. Nabiralni vozovi na vse strani.

Balkan

trgovska, spedijska in komisijska delniška družba

Trst Ljubljana Trst

Dunajska cesta št. 33.

I. ljubljansko javno skladišče.

Skladišče, spojeno s tirom južne železnice.

Tekoči račun pri podružnici Jadranske banke v Ljubljani. Naslov za brzojavke „Balkansped.“.

Interurb. telefon št. 366.

Mali oglasi.

Deček, star 12 let, želi vstopiti kot učbenik, nec v kako trgovsko s pogojem, da dobi hrano, obleko in stazvanje v hiši, istotako tudi v starosti 14 let, bodisi v mestu ali na deželi. — Ponudbe sprejema D. Nijel Ule, p. Gorknica št. 3, via Velike Lašče.

Krepkega vajenca za sodarski obrt sprejme Franje Repič, sodarski mojster v Ljubljani (Trnovo). Hrana in stanovanje prosta. Istotam se sprejme tudi dobro izvežban sodarski pomočnik. Plača po ustnem dogovoru.

Kupim rabljeno, toda dobro ohranjeno **slamorenzaloo**. — Ponudbe z najnižjo ceno na naslov: **Josip Novak**, posestnik, pošta Slovenska Bistrica.

Restavracija Krvarič (proj. Parles), Ljubljana, Prešernova ulica št. 9, so pripravila.

Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, priobčujte v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane na „Male oglase“ 12 K, polovica tega prostora 6 K. Najmanjši oglas 4 K. Denar pošiljajte vedno naprej!

Na prodaj lepi hrasti, primerni za sodarsko delo ali za drugo rabo. — Prodajalec naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

Garje SARKO in srbečico ozdravite zanesljivo in hitro z novim, od vseh dosedanjih mazil bistveno se razlikujočim sredstvom.

-mazilo št. 1.
-mazilo št. 2.
-prah za posipanje.

Vse skupaj, zadostujoče za eno odraslo osebo, z natančnim navodilom, po katerem v štirih dneh ozdravite vsako srbečico, stane 16 K, po pošti 18 K. — Izdeluje in razpošilja: Lekarna pri srebrnem Sokolu v Brežicah.

„IMPEX“

importna in eksportna družba z o. z. v Ljubljani.

Tvrška „IMPEX“ se peča z vsemi panogami izvozne in vvozne trgovine, preskrbuje domačo industrijo s potrebnimi surovinami in izvaša industrijske proizvode lastne države. Preskrbuje domači trg s kolonialnim blagom ter prevzema vse trgovske transakcije s inozemstvom.

Kupuje, izdeluje in izvaša vsakovrstne lesne izdelke.

Za časa prehodne dobe pospešuje družba izmenjavo blaga z inozemstvom, da štiti domačo valuto.

Poslovanje na lastni račun in v komisiji. Podružnice in zastopstva na vseh svetovnih tržiščih.

Gostilničarji, kavarnarji, vinogradniki, pozor!

Trgovina z vinom

Oset & Cajnko, Slovenjgradec.

Naznanjava, da imava veliko zalogo najboljših sortiranih vin, kakor muškateljca, rizlinga, šipona, burgundca, portugalca, šilherja, pristnega ljutomerčana, pikerčana, haložana, bizeljčana ter črnih dalmatinskih in banatskih starih in novih vin.

Kupujeva iz vseh vinorodnih krajev vsa najboljša vina po najvišjih cenah.

Se priporočava

Andrej Oset in Franjo Cajnko.

Razpošiljanje vina v sodih od 50 litrov naprej!

Vino v steklenih (buteljkah)

Seno in slamo

potrebuje

Vinko Majdič, valjni mlin v Kranju

in prosi ponudb.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg 8, Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murški Soboti

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun s čistimi Ustanovljen septembra 1919.

Prometa v prvih treh mesecih nad 10,000.000 kron.

4%

brez odbitka rentnega davka.

Neposredno pod državnim nadzorstvom.

BATERIJE ↓ **LESTENCI**

ŽARNICE vseh tipov

ARMATURE

Vsi elektrotehnični predmeti

Generalna reprezentacija za kraljestvo SHS

Janko Pogačar

Razstavni lokal, pisarne, skladišče Ljubljana, Mestni trg 25

WESTINGHOUSE — WATT — KREMENEZKY — METAX

Avtomobilna razsvetljava „IKA“

MLATILNICE

za ročni in vrtilni pogon, vratila (gepelne), čistilnice, trijerje, slamorenzice za pogon z roko in s silo, sadne in vinske stiskalnice, sadne mlince, brzoaparilnike, stiskalnice za seno in druge poljedelske stroje ima vedno v voliki izbiri v zalogi

FRANC HITTI v Ljubljani na Sv. Martina cesti št. 2.

Edina zaloga poljedelskih strojev iz tvornice Umrath & Comp.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

v Ljubljani,

r. z. z. n. z.

Obrestuje hranilne vloge po **3%**. Sprejema vloge na tekoči račun. Čekovni promet. Eskont in inkaso mešic. Lombardiranje vrednostnih papirjev.

Stanje hranilnih vlog nad 50,000.000 K.
Rezervni zakladi nad 1,000.000 K.

Ustanovljena leta 1881.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica štey. 2

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Delniška glavica z rezervnimi zakladi okrog 28,000.000 kron.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.